

Nieuwsbrief Natuurpunt Aalter

Mei 2014

Foto: Jan Pauwels

Voorwoord

Koen Martens

Voorzitter Natuurpunt Aalter

Laat de natuur niet barsten

Op 25 mei 2014 kiezen we voor een nieuw Vlaams parlement en zal er nadien een nieuwe Vlaamse regering aantreden. Vlaanderen blijft voor grote uitdagingen staan: een begroting in evenwicht, een regio waar het goed leven, werken en ondernemen is, een gezond en veerkrachtig leefmilieu. Natuurpunt werkte een memorandum uit voor de Vlaamse verkiezingen van 25 mei 2014 met concrete maatregelen voor meer natuur met haalbare en meetbare doelen.

Natuur is zoveel meer dan planten en dieren. Economie, tewerkstelling, gezondheid, water, erfgoed en toerisme winnen allemaal bij meer natuur. Natuur maakt mensen gezonder en creatiever, zorgt voor een omgeving waar het goed wonen is, zwengelt de economie en werkgelegenheid aan en is de goedkoopste bescherming tegen hittegolven en wateroverlast. Elke euro die we investeren in natuur verdient zichzelf vele malen terug.

Natuurpunt formuleerde 4 prioriteiten:

1. Natuur op wandelafstand

- brengt ons tot rust
- zet aan tot wandelen en fietsen
- zuivert de lucht van fijn stof en dempt verkeerslawaaï
- maakt ons gezond en gelukkig

Voorstel: alle Vlamingen kunnen op pad in een groot natuurgebied op minder dan twee kilometer van hun deur.

2. Natuur als klimaatbuffer

- beschermt huizen en bedrijven tegen overstromingen
- vermijdt dure herstellkosten
- zorgt voor aaneengesloten gebieden voor bedreigde dieren en planten

Voorstel: de natuurlijke overstromingsgebieden worden hersteld om Vlaanderen te beschermen tegen de klimaatsverandering.

3. Meer en grotere natuur

- garandeert gezonde gebieden voor bedreigde planten en dieren
- bezorgt overweldigende ervaringen in de natuur
- zwengelt bezoek aan lokale horeca en kleinhandel aan
- is de goedkoopste bescherming tegen klimaatsverandering

Voorstel: elk jaar groeit de oppervlakte beheerd natuurgebied met minstens 3.000ha

4. Natuur -en ruimtelijke orderingsbeleid

- is een belangrijk instrument om natuur effectief te realiseren
- geeft garanties waar de natuur zal gerealiseerd worden
- stimuleert de aankoop van bijkomende natuur

Voorstel: De resterende 30.000ha natuur- en bosgebied en 70.000ha verwevingsgebied worden aangeduid op kaarten en leiden tot effectieve bescherming en ontwikkeling van natuur.

Samen met dit memorandum startte Natuurpunt ook de campagne "Laat de natuur niet barsten". Iedereen krijgt hierbij de kans om een persoonlijke affiche te maken met een eigen boodschap of slogan. Natuurpunt verzamelt de werken op de website www.barsten.be. Bijkomend voert Natuurpunt een affiehecampagne waarbij iedereen de kans krijgt om via de website een eigen verkiezingsaffiche te maken en te ver-

spreiden. Bij de start van de toekomstige Vlaamse regering zullen alle opdrachten aan de nieuwe ministers overhandigd worden.

Door de naweeën van de economische crisis lijkt het ordewoord na de verkiezingen 'besparingen' te zijn. Voor de natuur is dat geen goed nieuws. Nu al ligt het natuurbeleid onder vuur: de herziening van het natuurdecreet door de huidige regering legt de focus volledig op natuur die Europees beschermd is. Dit is een verontrustende keuze. 90% van de oppervlakte van Vlaanderen dreigt nog amper middelen te krijgen voor natuurbescherming. Zo zou een project zoals Ganzeveld in de toekomst niet mogelijk zijn omdat het bos jammer genoeg niet in een Europees beschermd gebied ligt. Om het tij te keren, moeten we ervoor zorgen dat natuur weer hoog op de politieke agenda komt te staan.

Doe je mee?

Deze zomer wordt helft Kraenepoel terug droog gezet Maatregel noodzakelijk voor verder herstel biodiversiteit

Ruim 12 jaar terug werd een groot herstelproject aan de Kraenepoel uitgevoerd. De belangrijkste ingrepen waren de verwijdering van de voedselrijke sliblaag en de omlegging van het Bloembeekskan. De bedoeling was om dit ooit uitzonderlijk rijke venbiotoop te herstellen. Dit is jammer genoeg maar deels geslaagd, zo concludeerde alvast een grondig evaluatiedocument opgemaakt door het Instituut voor Natuur -en Bosonderzoek (INBO).

Door de herstelmaatregelen werd terug een heldere vijver gecreëerd waarin heel wat waterplanten voorkomen. Voor het project was de vijver als gevolg van de algenbloei troebel. Kort na de herstelmaatregelen was al duidelijk dat een aantal soorten profiteerden van de uitgevoerde maatregelen. Sommige van deze soorten konden zich ook blijvend handhaven. Naaldwaterbies en gesteeld glaskroos komen vrij massaal in de Kraenepoel voor. In de oeverzone komt het zeldzame moerashertshooi frequent voor. Opvallend is de terugkeer van doorschijnend glanswier. Deze soort was sinds 1873 niet meer waargenomen aan de Kraenepoel. Een aantal soorten zijn na de herstelmaatregelen wel opgedoken maar hebben zich niet

kunnen handhaven. Dit is het geval voor pilvaren en drijvend fonteinkruid. Een aantal nog zeldzamere en kritische soorten zoals waterlobelia, oeverkruid, drijvende waterweegbree, ... zijn helemaal niet teruggekeerd.

Onmiddellijk na de herstelmaatregelen nam ook het aantal libellensoorten sterk toe waarbij een aantal opmerkelijke soorten (o.a. zwervende heidelibel, vuurlibel, tengere grasjuffer en variabele waterjuffer) de Kraenepoel hebben gekoloniseerd. Bij een blijvende goede waterkwaliteit en visbestand is de verwachting dat bij herstel van de vegetatiestructuur het aantal soorten blijft stijgen. Dit is voor de Kraenepoel echter niet het geval.

Uit de evaluatie blijkt dat de waterkwaliteit niet voldoet aan de beoogde doelstellingen. Zo is de fosforconcentratie permanent te hoog, maar ook voor stikstof wordt veelal de beoogde norm niet gerealiseerd. Het gevolg is dat het water periodiek te troebel wordt, onder meer als gevolg van algenbloei. Verder blijkt dat er terug heel wat slib aanwezig is in de Kraenepoel, vooral in diepere zones en in de greppels. De hoeveelheid slib wordt geraamd op ongeveer 10.000 m³. Op regelmatig droogvallende oevers is geen slib aanwezig. De



aanwezigheid van slib kan nefast zijn voor veel soorten. Fijn slib verhoogt de gevoeligheid van de ondiepe plas voor vertroebeling sterk. Bovendien stijgt de kans op algenbloei door de in het slib aanwezige nutriënten.

Uit de evaluatie blijkt dat de uitgevoerde maatregelen voor een herstel van de biodiversiteit gezorgd hebben. De beoogde doelstellingen werden echter niet bereikt. Het herstel bleek voor veel soorten ook niet duurzaam. Het is duidelijk dat éénmalige (grote) herstelmaatregelen onvoldoende zijn. Continue inspanningen en gerichte beheermaatregelen zijn cruciaal. Prioritair zijn een goede waterkwaliteit en een optimaal peilbeheer. Gezien de aanvoer van meer proper water gewenst is moeten verdere inspanningen genomen worden om het Bloembeekse te zuiveren. In de tussenperiode kan bekeken worden of de voeding van de Kraenepoel met water uit de veel properere ringbeek en/of de verhoogde aanvoer van meer grondwater door een hoger peilbeheer in de Ringbeek een oplossing bieden. Verdere acties om exoten zoals canadese ganzen en nijlganzen terug te dringen blijken meer dan noodzakelijk.

Een belangrijke maatregel die in 2014 uitgevoerd zal worden is de drooglegging van de zuidelijke helft van de Kraenepoel. Een verwijdering van het teveel aan slib uit de greppels is een belangrijke aanvullende maatregel. Dit deel van de Kraenepoel is eigendom van de gemeente en het Agentschap voor Natuur en Bos. De privé-eigenaars van de noordelijke helft zijn voor-

lopig nog niet gewonnen voor een tijdelijke drooglegging. Hopelijk kunnen de positieve resultaten van de drooglegging van de zuidelijke helft hen over de streep trekken.

Toen de Kraenepoel nog een visteeltfunctie had werd deze maatregel zeer regelmatig uitgevoerd. Het beheer als visteeltvijver bestond in de eerste helft van de 20ste eeuw uit het 2 tot 3 jaarlijks leeglaten van de vijver. De vis werd afgevangen in het najaar. Vanaf december werd de vijver terug gevuld en in het daaropvolgende voorjaar werd de vijver herbepoot. De combinatie van herhaaldelijk droogleggen en de voedselarme bodem zorgde voor de unieke waterplanten. Door de drooglegging wordt het organisch materiaal afgebroken. Op die manier komt de minerale bodem terug bloot te liggen. Een ander belangrijk effect van de drooglegging is dat het aanwezige ijzer geoxideerd wordt. Als gevolg hiervan wordt fosfor gebonden aan dit ijzer. Op die manier neemt de voedselrijkdom van de plas af.

Uit evaluatie van vorige droogleggingen blijkt dat deze maatregel positief is voor libellen en waterplanten (zie hoger). Ook watervogels namen sterk toe na een drooglegging. Zo werden in de periode 1995-2005 - na de droogleggingen in 1994 en 2001/2002 - veel meer watervogels waargenomen waaronder Wilde eend, Tafeleend, Meerkoet, Slobeend, Kuifeend, Smient en Krakeend. Hopelijk levert de maatregel ook nu de verwachte resultaten op!



't Kanteelke

Koffie- en eethuis

Knokkeweg 2 - 9880 Aalter
Tel.: 09 374 72 96 / Gsm: 0496 14 04 47
www.kanteelke.be / info@kanteelke.be

Koffie- en eethuis met huisgemaakt gebak
Ontbijt op zondag
Lichte lunches

OPENINGSUREN
woensdag - donderdag - vrijdag van 12 tot 18 uur
zaterdag van 12 tot 19 uur / zondag van 8 tot 19 uur
maandag - dinsdag : gesloten

392



**T Natuurhuys
Pacha Mama**

- GEZONDE VOEDING
- DIEETVOEDING
- VOEDINGSSUPPLEMENTEN
- NATUURLIJKE SCHOONHEIDSVERZORGING

Elke weekdag doorlopend van 8u30 tot 18u30
Zaterdag van 9u tot 18u en zondag van 10u tot 12 u
maandag gesloten

Russelbedsesteenweg 55 - 8700 Tielt
051/40 98 63 - 0493 25 77 77
Info@natuurhuispachamama.be
www.natuurhuispachamama.be

Paddenoverzet aan de Kraenepoel zorgt voor record in 2014!

Tekst: Jan Pauwels

Dit jaar werd voor de twaalfde maal een padden overzetactie georganiseerd aan de Kraenepoel. Aan de Oude Gentweg en Lotenhullestraat worden de padden opgevangen in emmers en door vrijwilligers van Natuurpunt en scholen veilig naar de overzijde van de weg gebracht. Nooit eerder werden zoveel amfibieën overgezet aan de Kraenepoel als tijdens het voorbije voorjaar. Het resultaat was spectaculair met in totaal 4049 padden, 298 bruine kikkers en 205 salamanders. Ook elders in Aalter was de overzetactie een groot succes. Onze collega's van Natuurpunt De Torenvalk zorgden, met de steun van de gemeente Ruiselede en Aalter, voor een veilige overzet aan Schoonberg. Ook hier was het een groot succes: 2231 padden, 572 bruine kikkers en 22 salamanders werden er overgezet. De toename is wellicht deels te verklaren door het positieve effect van de overzetacties van de voorbije jaren.

Na een lange winterslaap en als de eerste tekenen van de lente voelbaar worden krijgen padden, kikkers en salamanders een onweerstaanbare drang om van hun overwinteringsplaats naar hun voortplantingsgebied (beken, grachten of poelen) te trekken. Bij goed weer en een hoge vochtigheid kan de trek massaal zijn. Tijdens hun tocht moeten ze vaak een straat of een weg oversteken én lopen de padden en kikkers een groot risico om overreden te worden. Padden zijn langzame dieren en bovendien blijven ze graag wat langer zitten op asfaltwegen, die warmer aanvoelen dan de rest van de omgeving. Zonder maatregelen vallen bij het oversteken van autowegen vele slachtoffers. De gemeente Aalter organiseerde daarom in 2003 een eerste paddenoverzet aan de Oude Gentweg. Later volgde een uitbreiding in de Lotenhullestraat. In 2007 werden bij de herinrichting van de Lotenhullestraat amfibieëntunnels aangelegd. Hoeveel padden de tunnel neemt weten we niet. In werkelijkheid is het aantal dat veilig de overkant bereikt door de actie dus nog veel hoger.

Jammer genoeg vallen er nog steeds slachtoffers die over de afrastering kruipen of op plaatsen oversteken waar geen af-

rastering is. Als ze niet door autobanden verpletterd worden sneuvelen ook vele amfibieën door het 'aanzuigefect' van voorbijrazende verkeer. Bij snelheden hoger dan 30 km/u hebben de diertjes geen enkele overlevingskans.

Een leuke vaststelling is dat onderweg naar het water de veel kleinere mannetjes- padden al vrouwtjes versieren. Dat doen ze gewoon door op de rug van het grotere vrouwtje te klimmen en er zich stevig aan vast te klampen in een paargreep. De mannetjes willen zo voorkomen dat een concurrent met hun vrouwtje paart. Pas nadat het vrouwtje de eitjes heeft afgelegd en hij ze heeft bevrucht worden de vrouwtjes losgelaten.

Vorig jaar werden in 122 Vlaamse gemeenten 246 overzetacties georganiseerd, goed voor 174.944 amfibieën die levend de weg werden overgezet. Het gaat vooral om Gewone pad (79%), Bruine kikker (12%), en Alpenwatersalamander (3%). Maar ook zeldzame soorten als Rugstreeppad (31ex), Heikikker (2ex), Kamsalamander (244 ex) en vuursalamander (1ex) werden in de emmers aangetroffen.

De jaarlijkse paddenoverzetactie is enkel mogelijk dankzij de inspanningen van de gemeente Aalter, vele kinderen die met hun klas deelnemen aan de actie, enkele enthousiaste gidsen en de vrijwilligers van Natuurpunt Aalter. Een mooie samenwerking, met duidelijke positieve resultaten voor de natuur, waar we ook volgend jaar graag aan meewerken. Jij ook?



	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Pad	766	682	2152	2495	969	1919	970	1176	2130	1898	1558	4049
Bruine kikker	2	19	3	20	8	8	119	-	21	59	1	298
Alpenwatersalamander	6	13	8	6	3	24	6	-	38	-	-	34
Kleine watersalamander	-	-	-	16	-	36	46	-	5	141	10	140
Vinpoot salamander												3
Salamander (niet op naam gebracht)												28

Tabel: Overgezette amfibieën aan de Kraenepoel
(Lotenhullestraat/Oude Gentweg)



Dunning Corsicaanse dennen in Ganzeveld

In het verleden werden in het Ganzeveld een aantal percelen aangeplant met naaldbout, voornamelijk Corsicaanse den. Doelstelling van deze percelen was een hoge houtproductie. De natuurwaarde van dergelijke bossen is zeer beperkt. In de ondergroei vinden we nagenoeg alleen bosbramen en veel stekelvarens terug. In het bosbeheerplan, opgemaakt door de vorige eigenaar, was voorzien om een kaalkap uit te voeren. Concreet betekent dit dat alle bomen op hetzelfde moment gekapt zouden worden. Deze werkwijze was door de vorige eigenaar al toegepast op het perceel waar we nu deels heideherstel nastreven. Natuurpunt werkte een nieuw beheerplan uit. Dit plan werd ondertussen goedgekeurd door Joke Schauvliege, minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur.

Het voorstel om een kaalkap uit te voeren werd in het plan niet weerhouden. We denken dat dit een te drastische ingreep is voor het gebied. We zullen opteren voor een sterke dunning. Concreet betekent dit dat ongeveer de helft van de bomen verwijderd worden. De resterende dennen krijgen dan de tijd en ruimte om verder te groeien. Op de open plaatsen hopen we op spontane kieming van inheemse soorten zoals berk, lijsterbes, spork en zomereik. Indien er onvoldoende spontane kieming is zullen we de komende jaren deze soorten

aanplanten. Op die manier wensen we het monotone naaldbout om te vormen tot een structuurrijker en soortenrijker bos. Een bosexploitant zal na de broedtijd, dus vanaf juli, instaan voor de verwijdering van de Corsicaanse dennen. Door de kapping van de Corsicaanse dennen realiseren we ook een belangrijke financiële opbrengst. Hiermee kunnen we terug een stukje van de aankoop van het Ganzeveld financieren.



De Corsicaanse den is een snelgroeiende boom die van nature voorkomt in Corsica, Zuid-Italië en Sicilië. De boom wordt tegenwoordig in andere delen van Europa aangeplant om te dienen als natuurlijk windscherm en vanwege het timmerhout. De hoogte van een volwassen Corsicaanse den is ongeveer 35 m. De kroon van de Corsicaanse den is smal en kegelvormig

met horizontale takken. Het is een vrij open boom. De kleur van de boomschors varieert van grijs-rose tot donkerbruin. De schors heeft ondiepe groeven. De Corsicaanse den levert hard en sterk timmerhout. Het kernhout is roodachtig en de spint is bleekbruin. Het is voor vele doeleinden geschikt.

Op zoek naar ongekennde natuurplekjes aan de provinciegrens Fietstocht — zondag 15 juni om 14u

We gaan tijdens deze fietstocht op zoek naar een paar mooie natuurplekjes in het noorden van onze gemeente, op de grens van Maria-Aalter en Beernem (en dus ook van Oost- en West-Vlaanderen). We fietsen langs bekende en onbekende paden langs het kanaal Gent-Brugge, door de Vaanders, door Zouter en Schuurlo, door het Vagevuur,... We komen mooie bossen tegen, enkele heiderelicten en heel wat kleine houtkanten en bomenrijen.

De tocht zal ongeveer 25-30 km lang zijn.

Zondag 15 juni om 14u

We verzamelen aan het station van Aalter.

Iedereen is welkom.

Deelname is gratis.

Inschrijven is niet nodig.

Provincie keurt ruimtelijk plan voor windmolens goed

De provincieraad keurde eind maart de ruimtelijke uitvoeringsplannen voor de windparken Maldegem-Eeklo en E40 van Aalter tot Aalst goed.

In Aalter voorziet de provincie 7 windmolens op de industrie-terreinen Lakeland en Woestijne.

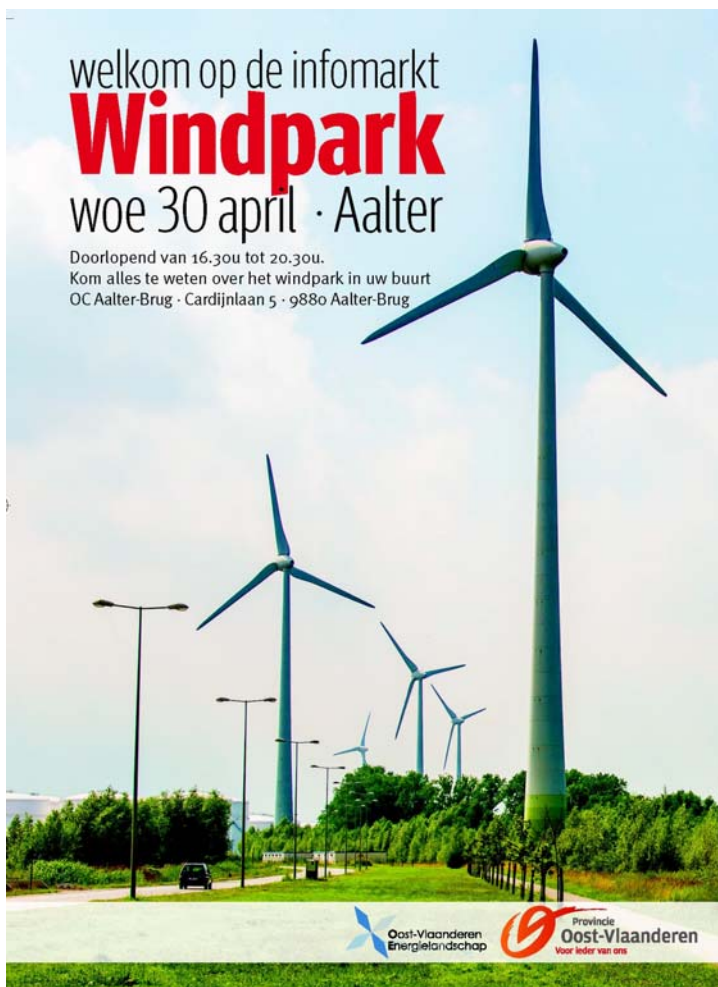
Ook in Eeklo en Maldegem langs de N49 en in Hansbeke langs de E40 wenst de provincie bijkomende windmolens. Men opteert voor een concentratie van minimum 5 molens per locatie. Op die manier voorkomt men wildgroei. Na een uitgebreid onderzoek werden de meest geschikte locaties vastgelegd rekening houdend met onder meer bewoning, natuur en landschap. Er werd ook een uitsluitingszone afgebakend. In een straal van 5 kilometer rond een windpark kunnen geen windturbines geplaatst worden met een masts hoogte hoger dan 15 meter. De provincie stelt dat de inplanting van de windmolens op Langevoorde en Woestijne zal gebeuren met aandacht voor de nabijgelegen woonkernen van Aalter en Aalter-Brug. Bij de inplanting zal er ook rekening gehouden worden met de vleermuizen.

Positief zijn compenserende maatregelen voor het landschap. De projectontwikkelaars moeten hiervoor een fonds spijzen. Eveneens positief is een garantie van 20% participatie in de windmolens voor de bevolking.

Natuurpunt Aalter staat achter deze provinciale plannen. Het is belangrijk dat we de kansen voor duurzame energie in onze gemeente optimaal benutten. Door de plannen wordt ook een wildgroei aan windmolens voorkomen. Zo zijn ze niet toegelaten langs het kanaal Gent-Brugge te Bellem. In het verleden waren er voor deze zone ook plannen van projectontwikkelaars. Volgens ons is deze locatie niet gewenst gezien de landschappelijke waarde van de omgeving en het feit dat veel vogels langs deze route trekken (o.a. vanuit Kraenepoel naar krekengebied en waterspaarbekken te Kluizen).

De verwachting is dat de bijkomende windturbines in 2016 gerealiseerd zullen worden.

Meer info: www.energielandschap.be. Het openbaar onderzoek voor het RUP loopt tot 23 juni 2014.



 <i>Moderne- en ecologische isolatietechnieken</i> Oostmolenstraat 136, 9880 Aalter 0491 36 13 28 • info@isolblow.be www.isolblow.be	 HR++TERMOPARELS® (SPOUWMUREN)	 SUPAFIL (SPOUWMUREN)	 THERMOFLOC (DAKEN, WANDEN, HOUTSKELETBOUW...)

Activiteiten zomer 2014

Zondag 18 mei 2014

Meetjeslandse Gordel

Meer info: tijdschrift Natuur en Landschap Meetjesland,
www.meetjeslandsegordel.be

Zondag 15 juni 2014

Fietstocht

Op zoek naar ongekende natuurplekjes aan de provinciegrens
Meer info: blz. 6

Zaterdag 28 juni 2014

Beheersdag kanaalberm Bellem

We werken in de voormiddag vanaf 9u

Afspraak: Vaart Noord thv de kanaalbrug

Meer info: Gino Van Hoorebeke, 09.374.71.22 of
gino.van.hoorebeke@telenet.be

Zaterdag 30 Augustus 2014

Nacht van de Vleermuis

Meer info: www.natuurpuntalter.be/nachtvandeveleermuis
of natuurpuntalter@skynet.be

Aalterse natuurfotografen gezocht!

Voor onze nieuwsbrief en website zijn we regelmatig op zoek naar mooie natuurfoto's uit Aalter. Zin om ons af en toe een mooie foto te bezorgen? Geef je naam door via natuurpuntalter@skynet.be. We contacteren je dan wanneer we op zoek zijn naar foto's. Dank bij voorbaat!

Steun Ganzeveld

Stort uw gift op het rekeningnummer 293-0212075-88 van Natuurpunt vzw, Coxiestraat 11, 2800

Mechelen, met vermelding van Gift project Aalter Ganzeveld nr. 6687.

Voor giften vanaf 40 € wordt automatisch een fiscaal attest afgeleverd.

Informatie over contactpersonen van Natuurpunt Aalter ed. kan je terugvinden op onze website.

E-mail : natuurpuntalter@skynet.be

Website : www.natuurpunt.be/aalter